

Handhaving Noodverordening COVID-19

veiligheidsregio Gelderland-Zuid 11 mei 2020

Samenleving aan zet

Op 11 mei 2020 is de noodverordening aangepast. Daarin is een aantal versoepelingen opgenomen:

- Basisscholen, speciaal onderwijs en kinderopvang gaan open. Maar kinderen gaan nog niet elke dag naar de basisschool.
- Kappers en schoonheidsspecialisten mogen weer werken. Ook pedicure en fysiotherapie mag weer. Dit op afspraak.
- Buiten sporten en bewegen mag. Er moet wel 1,5 meter afstand worden gehouden.
- Bibliotheken, dierenparken, natuurparken en pretparken gaan weer open. Deze laatste dienen wel een plan te overleggen en het begrip pretpark dient zeer beperkt te worden uitgelegd.
- Er kunnen buitenactiviteiten worden georganiseerd door scouting-, cultuur-, kunst-, en andere jeugdverenigingen.

Het is de bedoeling om vanaf 1 juni 2020 verder te versoepelen, indien cijfers over het verloop van het Coronavirus deze versoepeling mogelijk maken. De positieve ontwikkelingen kunnen alleen een vervolg krijgen als iedereen zijn/haar verantwoordelijkheid blijft nemen.

Strikt formeel juridisch beschouwd gelden nog steeds dezelfde regels over verboden samenkomsten, met wel de hierboven genoemde extra uitzonderingen daarop. In artikel 2.1. lid 1 staat nog steeds opgenomen dat het verboden is om samenkomsten te laten plaatsvinden, te (laten) organiseren of te laten ontstaan, dan wel aan dergelijke samenkomsten deel te nemen.

De kernboodschap bij de handhaving is vanaf nu: **samenleving aan zet** met eigen verantwoordelijkheid als algemeen uitgangspunt.

Dit betekent,

*"We **vermijden drukte**, ontwijken elkaar in het gangpad van de supermarkt of kledingzaak, **respecteer de 1,5 meter**, **werk zoveel mogelijk thuis en was vaak je handen**. **Heb je verkoudheidsklachten blijf dan thuis**. **Heb je koorts of benauwdheid dan blijven alle huisgenoten thuis**. Daarnaast zullen we meer en meer **een beroep op elkaar** gaan doen. En dat **vraagt om begrip**. De kapper zal u vragen of u gezondheidsklachten heeft, de conducteur zal handhaven in een te volle trein en de voetbaltrainer wijst op hygiëne".*

*Deze nieuwe fase van versoepeling vraagt om meer lokaal maatwerk. Er zullen kleine verschillen ontstaan, niet iedere gemeente is hetzelfde en niet iedere gemeente loopt tegen dezelfde dilemma's aan. We zijn **als samenleving aan zet**. We geven elkaar de ruimte en respecteren de ruimte die een ander nodig heeft. Alleen samen krijgen we corona onder controle.*

Help elkaar om deze nieuwe 1,5 meter samenleving vorm te geven en respecteer ieders ruimte.

Mensen hebben het grotendeels zelf in de hand. We doen het voor elkaar".

Voor de handhavers betekent deze kernboodschap dat we anders gaan handhaven. De kernboodschap is: houd 1,5 meter afstand, vermijd drukke plekken en neem hierin je eigen verantwoordelijkheid.

Vanuit handhaving controleren we niet de versoepelingen, maar gaan we met de mensen in gesprek als we zien dat er sprake is van een verboden samenkomst in de publieke ruimte. We zullen hierdoor meer in waarschuwende zin optreden dan het geven van een bekeuring. Wel treden we op bij excessen, waarbij de handhaver de professionele ruimte heeft om te beoordelen wat een exces is.

Wat is verboden?

Hieronder volgen de verboden en specifieke uitzonderingen op die verboden zoals opgenomen in de Noodverordening van 11 mei 2020.

In algemene zin gelden de verboden niet voor:

- a. de betrokken hulpdiensten en toezichthouders;
- b. activiteiten die noodzakelijk zijn voor de voortgang van vitale processen;

- c. door de voorzitter te bepalen (categorieën van) gevallen.
toelichting: in zeer bijzondere gevallen kan de voorzitter en vrijstelling of ontheffing geven van bepaalde of alle verboden van de noodverordening.

Verbod op samenkomsten (artikel 2.1 noodverordening)

Het is verboden om samenkomsten te laten plaatsvinden, te (laten) organiseren of te laten ontstaan, dan wel aan dergelijke samenkomsten deel te nemen.

Dit verbod geldt niet voor de volgende samenkomsten, mits de aanwezigen te allen tijde ten minste 1,5 meter afstand houden tot de dichtstbijzijnde persoon:

- wettelijk verplichte samenkomsten, zoals vergaderingen van gemeenteraden, mits daarbij niet meer dan honderd personen aanwezig zijn;
- samenkomsten die noodzakelijk zijn voor de continuering van de dagelijkse werkzaamheden van instellingen, bedrijven en andere organisaties, mits daarbij niet meer dan honderd personen aanwezig zijn en maatregelen zijn getroffen om 1,5 meter afstand tussen de aanwezigen te garanderen;
- uitvaarten en huwelijksvoltrekkingen, mits daarbij niet meer dan dertig personen aanwezig zijn;
- samenkomsten waarbij het recht zijn godsdienst of levensovertuiging vrij te belijden als bedoeld in artikel 6 van de Grondwet wordt uitgeoefend, mits daarbij niet meer dan dertig personen aanwezig zijn;
- samenkomsten ten behoeve van activiteiten als bedoeld in artikel 2.7, tweede lid, en artikel 2.8, tweede lid;
- door sportverenigingen of professionals georganiseerd en begeleid buiten sporten en bewegen van personen tot en met 18 jaar;
- buiten sporten en bewegen van personen van 19 jaar en ouder;
- bezoek aan winkels en bibliotheken, mits maatregelen zijn getroffen om 1,5 meter afstand tussen de aanwezigen te garanderen;
- bezoek aan dierenparken, natuurparken en pretparken, mits naar het oordeel van de voorzitter uit een door de beheerder overgelegd plan blijkt dat maatregelen zijn getroffen om 1,5 meter afstand tussen de aanwezigen te garanderen en de belasting van het mobiliteitssysteem en in het bijzonder het openbaar vervoer acceptabel blijft; door scouting-, cultuur-, kunst-, en andere jeugdverenigingen of professionals georganiseerde en begeleide buitenactiviteiten voor kinderen tot en met 18 jaar.

Verbod op evenementen (artikel 2.1 lid 3 noodverordening)

Het is tot 1 september 2020 verboden om evenementen te laten plaatsvinden of ontstaan, dan wel aan evenementen deel te nemen.

Verbod niet in acht nemen veilige afstand (artikel 2.2 noodverordening)

Het is verboden zich in de publieke ruimte in een groep van drie of meer personen op te houden zonder tot de dichtstbijzijnde persoon in die groep en andere personen een afstand te houden van ten minste 1,5 meter.

Dit verbod geldt niet voor:

- personen die een gezamenlijke huishouding vormen;
- kinderen tot en met 12 jaar die:
 - samen spelen onder toezicht van een of meer ouders of voogden die daarbij onderling een afstand van 1,5 meter in acht nemen;

- georganiseerd buiten sporten of bewegen, mits dat door sportverenigingen of professionals is georganiseerd en begeleid;
- buitenactiviteiten bijwonen die georganiseerd en begeleid worden door scouting-, cultuur-, kunst-, en andere jeugdverenigingen of professionals.

Verboden openstelling inrichtingen (artikel 2.3 noodverordening):

Het is verboden om een van de volgende inrichtingen voor publiek geopend te houden:

- eet- en drinkgelegenheden;
- sport- en fitnessgelegenheden;
- sauna's;
- seksinrichtingen;
- coffeeshops;
- inrichtingen waar speelautomaten als bedoeld in de Wet op de kansspelen kunnen worden gespeeld.

Bij a, en e mag eten en drinken, softdrugs of producten worden afgehaald, mits de exploitant maatregelen heeft getroffen om 1,5 meter afstand tussen de aanwezigen te garanderen en de duur van hun verblijf in de inrichting zoveel mogelijk wordt beperkt.

Het verbod voor het openstellen van inrichtingen sport- en fitnessgelegenheden (b) geldt niet voor:

- inrichtingen waar buiten sporten of bewegen, geregeld voor 12 -18 en 19+ (zoals bedoeld in artikel 2.1, tweede lid onder f en g) mogelijk wordt gemaakt, mits de beheerder maatregelen heeft getroffen om 1,5 meter afstand tussen de bezoekers te garanderen;
- instellingen voor topsport, mits de beheerder maatregelen heeft getroffen om 1,5 meter afstand tussen de bezoekers te garanderen;
- zwemgelegenheden voor sport en bewegen in water, mits de beheerder maatregelen heeft getroffen om 1,5 meter afstand tussen de bezoekers te garanderen en de gemeenschappelijke was- en douchevoorzieningen gesloten houdt.

Uitoefening contactberoepen (artikel 2.4 noodverordening)

- Beoefenaren van contactberoepen of de beheerders van inrichtingen waar contactberoepen worden uitgeoefend dienen maatregelen te treffen om 1,5 meter afstand te garanderen tussen klanten of bezoekers onderling.
- Het is sekswerkers verboden om hun beroep uit te oefenen.

Sluiting van gebieden en locaties (artikel 2.5 noodverordening)

Het is verboden zich te bevinden in door de voorzitter aangewezen gebieden en locaties. De voorzitter kan het verbod beperken tot bepaalde tijdvakken.. Let op! Dit verbod geldt dus alleen voor gebieden die door de voorzitter van de Veiligheidsregio specifiek zijn aangewezen.

Dit verbod geldt niet voor:

- bewoners van woningen die zijn gelegen in het gebied of de locatie;
- personen die in het gebied of de locatie noodzakelijke werkzaamheden verrichten.

Verbod sanitaire voorzieningen (artikel 2.5a. noodverordening)

Het is verboden sanitaire voorzieningen in de vorm van gemeenschappelijke toilet-, was- en douchevoorzieningen bij recreatieparken, vakantieparken, kampeerterreinen, kleinschalige kampeerveldjes, parken, natuurgebieden, jachthavens en stranden geopend te houden.

Beëindiging voorziening openbaar vervoer (artikel 2.6 noodverordening)

De voorzitter kan in overleg met de vervoerder voorzieningen voor openbaar vervoer beëindigen of beperken, indien:

- a. deze voorzieningen niet of niet in voldoende mate voldoen aan de eis van verwezenlijking van de beperkende maatregelen met betrekking tot het houden van 1,5 meter afstand tussen alle in de voorziening aanwezige personen; en
- b. de beëindiging van deze voorziening het transport van personen die werkzaam zijn in vitale processen of transport dat anderszins noodzakelijk is voor de mobiliteit van Nederland niet onnodig belemmert.

Verboden openstelling onderwijsinstellingen (artikel 2.7. noodverordening)

1. Het is verboden om onderwijsactiviteiten te verrichten in onderwijsinstellingen.
2. Dit verbod is niet van toepassing op:

- a. scholen voor speciaal onderwijs, voor speciaal basisonderwijs, locaties voor basisonderwijs verbonden aan asielzoekerscentra en locaties voor basisonderwijs uitsluitend voor nieuwkomers;
- b. scholen voor basisonderwijs waarbij leerlingen voor ten minste de helft van de reguliere onderwijstijd naar school kunnen gaan;
- c. de organisatie van onderwijs op afstand, waarbij studenten en leerlingen via een (digitaal) medium onderwijs krijgen in de thuissituatie;
- d. de opvang van kinderen van ouders die werken in cruciale beroepen of voor vitale processen;
- e. de organisatie van toetsing en examens mits zorgvuldige maatregelen zijn getroffen om het risico van besmetting te beperken;
- f. kleinschalig georganiseerde opvang of begeleiding van leerlingen voor wie vanwege bijzondere problematiek of moeilijke thuissituatie maatwerk nodig is; en
- g. scholen bij een open of gesloten residentiële instelling.

3. Onderwijsinstellingen werken mee aan openstelling ten behoeve van opvang of begeleiding als bedoeld in het tweede lid, onderdelen d en f.

Let op! Toezicht op het correcte gebruik van de door de scholen ten behoeve van de opstart gemaakte protocollen en de andere afspraken vindt plaats door signalen over mogelijk ongewenste situaties door te geven aan de Inspectie van het onderwijs. De inspectie treedt in contact met de desbetreffende school of onderwijsinstelling of bezoekt zo nodig de school/instelling. Indien problemen worden geconstateerd die kunnen leiden tot overtreding van onderwijsregelgeving of tot kwaliteitsproblemen kan de inspectie binnen het reguliere instrumentarium optreden. Indien er aanhoudend meer leerlingen of studenten aanwezig zijn dan verantwoord is of maatregelen in het licht van de beperking van de risico's van besmetting in het protocol aanhoudend overtreden worden kan de Inspectie van het onderwijs de bevindingen overdragen aan de voorzitter van de veiligheidsregio, die dan de noodzakelijke maatregelen kan treffen.

Verboden openstelling kinderopvang (artikel 2.8 noodverordening)

1. Het is verboden om opvang te bieden in verblijven voor kinderopvang of als gastouder.
2. Dit verbod is niet van toepassing op:
 - a. de opvang van kinderen van ouders die werken in cruciale beroepen of voor vitale processen;
 - b. de opvang van kinderen van 0 tot 4 jaar voor wie vanwege bijzondere problematiek of moeilijke thuissituatie maatwerk nodig is;
 - c. de opvang van kinderen van 0 tot 4 jaar in verblijven voor kinderopvang en voor opvang van kinderen van 0 tot 12 jaar bij een gastouder;
 - d. de opvang van kinderen van 4 tot en met 12 jaar in verblijven voor kinderopvang, die op dezelfde dag ook naar school mogen volgens artikel 2.7, tweede lid, onder a of b.
3. Organisaties voor kinderopvang werken mee aan openstelling ten behoeve van opvang als bedoeld in het tweede lid. Medewerking hoeft niet te worden verleend als de beroepskracht-kindratio in de zin van de Wet kinderopvang wordt overschreden, doordat opvang geboden moet worden aan kinderen waarvoor de kinderopvang geen gecontracteerde opvang behoeft te leveren

De cruciale beroepen of vitale processen, staan beschreven op

<https://www.rijksoverheid.nl/onderwerpen/coronavirus-covid-19/veelgestelde-vragen-over-coronavirus-en-kinderopvang/cruciale-beroepen>

Verboden toegang verpleeghuizen en woonvormen ouderenzorg (Artikel 2.9 noodverordening)

Het is verboden om zonder toestemming van de beheerder aanwezig te zijn in:

- a. een instelling die zorg als bedoeld in artikel 3.1.1, eerste lid, onderdeel a, van de Wet langdurige zorg verleent aan personen die daarop recht hebben vanwege een somatische of psychogeriatrische aandoening of beperking;
- b. een woonsituatie waarin minimaal drie bewoners verblijven vanwege een somatische of psychogeriatrische aandoening of beperking en zorg ontvangen als bedoeld in artikel 3.1.1 van de Wet langdurige zorg.

Toelichting: Het verbod richt zich tot de bezoeker en niet tot de instelling. Het handhavend optreden richt zich dus niet op de verpleeghuizen en woonvormen, maar uitsluitend tegen bezoekers die zonder toestemming van de beheerder (bestuur, directie of andere persoon die bevoegd is om namens het verpleeghuis of de woonvorm te handelen) in een verpleeghuis of woonvorm aanwezig zijn. De Inspectie Gezondheidszorg en Jeugd ziet toe op de gang van zaken in verpleeghuizen en woonvormen.

Wie mag handhaven?

- Elke gemeente beschikt over toezichthouders om toe te zien op de naleving van de noodverordening. Zowel politie als de BOA's mogen aanwijzingen geven ter uitvoering van de verordening.
- De politie en de BOA's domein I mogen strafrechtelijk handhaven, dus verbaliseren op grond van 443 Sr. Dit artikel stelt overtreden van de noodverordening strafbaar.
- Conform de regeling van de Minister van Justitie en Veiligheid van 27 maart 2020, tot wijziging van de Regeling domeinlijsten buitengewoon opsporingsambtenaar in verband met het COVID-19-virus mogen tevens de BOA's domein II en IV strafrechtelijk handhaven, dus verbaliseren op grond van 443 Sr.
- Alle medewerkers belast met handhaving (dus ook handhavingscoördinatoren e.d.) mogen toezicht houden en, nadat voorzitter Veiligheidsregio daartoe besloten heeft, uitvoeringshandelingen verrichten tot uitoefening bestuursdwang.

Toezicht en handhaving op verboden samenkomsten, groepsvorming en gesloten gebieden

Deze verboden zien vooral op gedragingen in de openbare ruimte en kunnen niet zonder meer met bestuursdwang gehandhaafd worden. Het aanspreken van personen/groepen en strafrechtelijk optreden/verbaliseren is hier mogelijk. Het in de noodverordening verboden gedrag is strafbaar op grond van 443 Sr.

Het sluiten van gebieden is een ultimum remedium. Het is vooral denkbaar dat een locatie of gebied geheel wordt gesloten indien de verboden aldaar niet of slecht worden gehandhaafd en handhavend optreden van de verboden onvoldoende soelaas biedt. Sluiting dient te geschieden door de voorzitter van de veiligheidsregio. Neem bij de wens van sluiting contact op met de stafsectie bevolkingszorg.

Toezicht en handhaving op inrichtingen op basis van noodverordening

Feitelijke constatering bij inrichtingen die gesloten moeten zijn

Controleurs spreken eerst de overtreders aan en geven de overtreder de kans om de inrichting/pand/locatie te sluiten en overtreding te beëindigen. Controleurs kunnen meedelen dat het overtreden van een noodverordening een ernstig feit is, dat kan worden meegewogen in de toekomst. Bij een zaak die in strijd met de verordening open is en niet wil sluiten, wordt eerst geverbaliseerd.

Daadwerkelijke sluiting met bestuursdwang

Indien bij een controle een pand/locatie/inrichting niet gesloten is conform de noodverordening en niet meteen of na de gegeven termijn van 15 minuten de zaak gesloten heeft, kan spoedeisende bestuursdwang worden toegepast. Dit betekent dat de zaak kan worden gesloten en eventueel verzegeld en dichtgetimmerd. Het bovengenoemde en ingevulde controleformulier moet worden gemaild naar de gemeentelijke afdeling die zorgt voor verdere handhaving.

Op schrift stellen

De lokale gemeenteambtenaar stelt een concept bestuursdwangbeschikking op (artikel 5:31 lid 2 Awb) conform het regionale format en met behulp van het door de controleurs aangeleverde controleformulier. De conceptbeschikking moet zo spoedig mogelijk, maar uiterlijk binnen 10 dagen na constatering/toepassing bestuursdwang worden gemaild naar veiligheid@nijmegen.nl.
Let op: het besluit zal achteraf worden ondertekend door de **voorzitter van de veiligheidsregio**!

Procedure spoedeisende bestuursdwang

Indien na verbaliseren en na hercontrole blijkt dat de inrichting nog steeds in bedrijf is, dan moet door de controleurs onderstaand controleformulier worden ingevuld en een korte tijd (waar mogelijk 15 minuten) geboden om de overtreding te beëindigen. In de tussentijd moet de AOV-er contact zoeken met de OL. De OL zal de spoedeisende bestuursdwang inbrengen bij de voorzitter van de Veiligheidsregio en voor terugkoppeling aan de AOV-er zorgdragen.

Na verkregen toestemming van de voorzitter (via OL) kan spoedeisende bestuursdwang worden toegepast.

Optreden tegen illegaal gebruik gesloten terreinen, niet op basis van noodverordening

Indien een eigenaar/beheerder een terrein gesloten heeft conform de noodverordening, maar derden betreden het terrein toch, dan is het niet de bedoeling om op te treden tegen de beheerder, tenzij hij bij de sluiting onzorgvuldig is geweest (poort opengelaten, sleutels afgegeven aan derden etc.). In dergelijke gevallen is het mogelijk om op te treden tegen de illegale bezoekers op basis van artikel 138 Sr (erfredebreuk) of 462 Sr (negeren verboden toegang).

Artikel 461 kan alleen worden toegepast indien er sprake is van een duidelijk afgehekt/ afgesloten terrein, waar ook duidelijk kenbaar is dat het betreden niet is toegestaan, bij voorkeur door een 461 bordje.

In andere gevallen kan 138 uitkomst bieden, maar daarvoor is nodig dat een vordering door of namens beheerder wordt gegeven aan de illegale bezoekers.

Let op: artikel 138 Sr kan alleen door politie worden geverbaliseerd.

Deze vorm van handhaving kan toegepast worden bij terreinen die door de eigenaar/beheerder/gemeente afgesloten zijn, maar toch betreden worden. Bij terreinen/locaties die op grond van de noodverordening gesloten moeten zijn, kan geverbaliseerd worden op grond van artikel 443 Sr. (lijst volgt)

Controleformulier handhaving noodverordening Covid19 Veiligheidsregio Gelderland-Zuid

Datum:Tijd.....

(omcirkelen wat van toepassing)

café/restaurant/cafetaria/afhaalzaak/ondersteunende horeca/seksinrichting/coffeeshop/ anders
nl.....

Naam:.....

Adres:.....

Plaats en Postcode.....

Eigenaar/exploitant:.....

(omcirkelen wat van toepassing) de inrichting is geopend voor publiek: Ja / Nee

- Ik zie, ruik, hoor etc. :.....
- Ik spreek de verantwoordelijke aan en deel het volgende mede.....
.....
- zijn / haar verklaring is:

.....
.....
.....

- We hebben gesommeerd om de inrichting te sluiten voor publiek: Ja / Nee
- De verantwoordelijke geeft hier gevolg aan: Ja / Nee
- We hebben een sluitingstermijn gegeven van maximaal 15 minuten: Ja / Nee
- Bij terugkomt bij de inrichting zien we dat de inrichting is gesloten voor publiek: Ja / Nee
- Wij gaan over tot het fysiek sluiten van de inrichting: Ja / Nee

Opmerkingen en aanvullingen:

.....
.....
.....

Naam controleur:

.....